

Handläggare
Vidmark Hannes

Datum
2016-08-24

Diarienummer
KSN-2016-1521

Kommunstyrelsen

Yttrande över remiss: Ändring av tid för igångsättning av civil flygverksamhet vid Uppsala flygplats/Ärna, Fullerö 18:48 m. fl.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslås besluta

att avge yttrande enligt **bilaga 1**.

Sammanfattning

Försvarsmakten ansöker om att förlänga tiden för igångsättning av civil flygverksamhet vid Uppsala flygplats från tre till sju år. Uppsala kommun anser att de skäl som anförs inte är tillräckliga och avstyrker. Vidare anser kommunen att det kan finna anledning att ompröva tillståndet eftersom nya omständigheter tillkommit. I det fall prövningsmyndigheten finner att det finns skäl till förlängd tid yrkar kommunen på att villkoren för tillståndet omprövas.

Remissen återges i **bilaga 2**.

Ärendet

Föredragning

Miljöprövningsdelegationen har gett Uppsala kommun tillfälle att yttra sig över en ansökan från Försvarsmakten. Försvarsmakten ansöker om att förlänga tiden för igångsättning av civil luftfart vid Uppsala flygplats från tre till sju år. Den ordinarie remisstiden är förlängd till den 15 september.

Tillståndet för Uppsala Flygplats vann laga kraft 28 oktober 2014 efter att ärendet överklagats till regeringen. I tillståndet fanns flera utredningsvillkor och provisoriska villkor som skulle gälla under utredningstiden. De utredningsvillkor som finns i tillståndet ska vara redovisade inom tre år från beslutet vunnit laga kraft, det vill säga 28 oktober 2014. Bland utredningsvillkoren finns villkor U 5 som handlar om slutlig lokalisering av stationen för det civila flyget. Kopplat till utredningsvillkoret finns ett provisoriskt villkor som anger att det civila stationsområdet ska inrymmas i befintliga utrymmen på området och använda befintlig infrastruktur.

I tillståndet är igångsättningstiden, det vill säga den tid inom vilken verksamheten måste ha påbörjats för att tillståndet inte ska förfalla, också tre år. Det innebär att den civila flygtrafiken måste påbörjas senast 28 oktober 2017. Civilflyget skulle under en övergångsperiod inrymmas i befintliga anläggningar på området. Därmed skulle den civila verksamheten kunna startas under tiden som slutlig lokalisering utreddes. Det fanns också överväganden om att Försvarsmakten helt skulle lämna Ärna som fast verksamhetsområde och befintliga anläggningar användas av civilflyget.

I sin ansökan anför Försvarsmakten nu att det inte längre är möjligt att ha den civila verksamheten tillsammans med den militära. Någon avveckling av den militära delen är inte heller längre aktuell. Den civila verksamheten kan därför inte påbörjas förrän en ny civil flygstation står klar. Byggtiden från det att ett bygglov vunnit laga kraft anger Försvarsmakten till 24-36 månader.

Enligt 24 kap 2 § andra stycket kan tillståndmyndigheten förlänga igångsättningstiden med högst tio år. En förutsättning är att tillståndshavaren visar att den har giltiga skäl för dröjsmålet eller att synnerliga olägenheter skulle uppstå om tillståndet förfaller.

Försvarsmakten anger som giltigt skäl att i och med att tillståndet överklagades gick det så lång tid att förutsättningarna för den militära verksamheten hann ändras. Försvarsmakten hänvisar till den senaste försvarspolitiska inriktningspropositionen. Enligt ansökan innebär förändringen att etablering av den civila tillkommande verksamheten inte är möjlig inom Försvarsmaktens område i flygplatsens södra del. Placeringen av den civila flygstationen måste av säkerhetsmässiga skäl tydligt skiljas geografiskt från flottiljområdet.

I yttrandet framför Uppsala kommun att samutnyttjande av befintlig struktur är en fråga som sökande själv har rådighet över. Att sökande nu anser att det inte längre är möjligt kan knappast utgöra giltigt skäl för en förlängning av igångsättningstiden. Snarast pekar det i stället på att flera grunder i ansökan var både kortsiktiga och otillräckligt underbyggda. Kommunen avstyrker därför.

I yttrandet pekar också Uppsala kommun på att det också skett andra viktiga förändringar som gör att en förlängning inte ska tillstyrkas. I stället bör en ny prövning övervägas. Skälen är Uppsalas expansion och behov av fler bostäder i bland annat Börjetull och Stabby, de föreningar av PFAS som påträffats som visar att även föreningar i den östra delen av flygfältet påverkar Uppsalas dricksvatten och slutligen de skarpa klimatmål som nu gäller.

Uppsala kommun ifrågasätter i yttrandet om inte prövningen av en förlängning av tiden ska göras av regeringen. Kommunen yrkar också på att Länsstyrelsen utreder om de ändrade förutsättningar som Försvarsmakten anför om möjligheten att följa det provisoriska villkoret utgör grund för att upphäva tillståndet.

I det fall Miljöprövningsdelegationen finner att den kan genomföra prövningen och att det finns skäl att medge förlängning, yrkar Uppsala kommun på att det sker en omprövning av tillståndets villkor enligt 24 kap 2 § andra stycket. Det behövs skärpta villkor som tillgodoser

de ändrade förutsättningar om Uppsalas utveckling, grundvatten och klimatåtgärder som har redovisats ovan. Uppsala kommun utgår från att det ges möjlighet att utveckla talan i den här delen.

Remissen har också adresserats direkt till Uppsala vatten och avfall AB och miljö- och hälsoskyddsnämnden. Uppsala vatten och avfall svarar i egenskap av VA-huvudman och har ännu inte avgett något yttrande. Det är troligt att bolaget i den rollen inte har några synpunkter. Miljö- och hälsoskyddsnämnden har valt att inte svara på remissen. Nämnden har i dag ingen tillsyn över flygplatsen.

Ekonomiska konsekvenser

Inte aktuellt i detta ärende.

Kommunledningskontoret

Joachim Danielsson
Stadsdirektör

Christoffer Nilsson
Chef kommunledningskontoret

Handläggare
Vidmark Hannes

Datum
2016-08-24

Diarienummer
KSN-2016-1521

Miljöprövningsdelegationen
Länsstyrelsen Uppsala län
751 86 UPPSALA

Yttrande över remiss om ändring av tid för igångsättning av civil flygverksamhet vid Uppsala flygplats/Ärna, Fullerö 18:48 m fl

Uppsala kommun avstyrker förlängning av igångsättningstiden.

Försvarsmakten anför att då ärendet dragit ut på tiden har förutsättningarna ändrats. Det är inte längre möjligt samutnyttja befintlig struktur för både civil och militär verksamhet som var tänkt. Det provisoriska villkoret kan därmed inte följas och det är inte möjligt att i tid påbörja verksamheten.

Uppsala kommun anser att frågan om samutnyttjande av befintlig struktur är en fråga som sökande själv har rådighet över. Att sökande nu anser att det inte längre är möjligt att samutnyttja befintliga anläggningar kan knappast utgöra giltigt skäl för en förlängning av igångsättningstiden. Snarast pekar det i stället på att flera grunder i ansökan var både kortsiktiga och otillräckligt underbyggda.

Det saknas därför giltigt skäl för dröjsmålet och sökande har inte ens anfört att synnerliga olägenheter skulle uppstå om tillståndet förfaller. Giltiga skäl skulle kunna ha varit svårigheter att få andra tillstånd, brist på arbetsmaskiner eller arbetskraft¹. De rättsliga förutsättningar som enligt 24 kap 2 § andra stycket miljöbalken krävs för att förlänga tiden saknas därmed.

Sedan tillståndet gavs har dessutom andra saker inträffat som gör att det finns skäl att inte medge en förlängning. En ny prövning behöver övervägas av följande skäl:

- Uppsala expanderar i allt snabbare takt. Områden som inte tidigare var tänkta för bebyggelse behöver nu tas i anspråk, bland annat Stabby och Börjetull. Fler människor berörs därmed av flygbuller från verksamheten på Ärna.
- Föreningar av PFAS har påvisats i Uppsalas grundvatten. Uppsala kommuns uppfattning är att föreningarna kan härledas till verksamheten på Ärna flygfält väster om vattendelaren. I prövningen låg mycket fokus på att hindra föreningar

¹ Miljöbalken en kommentar 24:8, Bengtsson m fl.

öster om vattendelaren. En ny riskvärdering av Uppsalas grundvattentäkt behöver göras utifrån nya fakta.

- Uppsala har i likhet med Sverige och världen i övrigt långt gående åtaganden för att minska sin klimatpåverkan. En ny flygplats för att underlätta för lågprisflyg att etablera sig ligger med dagens teknik inte i linje med sådana tankebanor.

Uppsala kommun yrkar att Länsstyrelsen utreder om de ändrade förutsättningar som Försvarsmakten anför om möjligheten att följa det provisoriska villkoret utgör grund för att upphäva tillståndet.

Uppsala kommun ifrågasätter om inte prövningen av en förlängning av tiden ska göras av regeringen i enlighet med 24 kap 10 § miljöbalken.

I det fall Miljöprövningsdelegationen finner att den kan genomföra prövningen och att det finns skäl att medge förlängning, yrkar Uppsala kommun på att det sker en omprövning av tillståndets villkor enligt 24 kap 2 § andra stycket. Det behövs skärpta villkor som tillgodoser de ändrade förutsättningar om Uppsalas utveckling, grundvatten och klimatåtgärder som har redovisats ovan. Uppsala kommun utgår från att det ges möjlighet att utveckla talan i den här delen.

Kommunstyrelsen

Marlene Burwick
Ordförande

Ingela Persson
Sekreterare

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Miljöprövningsdelegationen

REMISS

1 (1)

2016-06-29

Dnr: 551-3911-2016

Anl.nr: 0380-72-001

Se sändlista

UPPSALA KOMMUN Kommunstyrelsen	
Inkom	2016 -07- 05
Diariennr	KSN - 2016-1521
Aktbilaga	1

Ansökan om ändring av tid för igångsättning av civil flygverksamhet vid Uppsala flygplats (Ärna) på fastigheterna Fullerö 18:48 m.fl. i Uppsala kommun.

Bilagda handlingar översänds för yttrande.

Yttrandet ska vara Miljöprövningsdelegationen tillhanda **senast den 31 augusti 2016** i 10 exemplar. Ange Länsstyrelsens diarienummer 551-3911-2016.

På uppdrag av Miljöprövningsdelegationen.

Anne Wynne

Sändlista

Uppsala kommun, Miljö- och hälsoskyddsnämnden, 753 75 Uppsala

Generalläkaren, 107 85 Stockholm

Uppsala Vatten och Avfall AB, Box 1444, 751 44 Uppsala

Uppsala kommun, Kommunstyrelsen, 753 75 Uppsala

Länsstyrelsen i Uppsala län

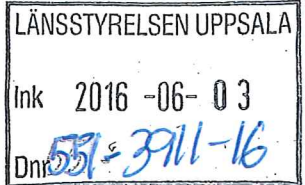

FÖRSVARSMAKTEN

Ansökan

Datum
2016-05-30

Beteckning
FM2016-2816:8 Sida 1 (3)

Sändlista

Ert tjänsteställe, handläggare

Ert datum

Er beteckning

Vårt tjänsteställe, handläggare

Vårt föregående datum

Vår föregående beteckning

Folke Borgh, folke.borgh@mil.se

Ändring av tid för igångsättning, Uppsala flygplats

YRKANDE

Försvarsmakten yrkar med stöd av 24 kap 2 § andra stycket miljöbalken att igångsättningstiden för den civila linjetrafiken förlängs med fyra år intill sju år från det att tillståndsbeslutet 2010-03-17 vunnit laga kraft.

GRUNDER

Länsstyrelsen i Uppsala län, miljöprövningsdelegationen, meddelade 2010-03-17, dnr 551-14077-07, tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken till befintlig och utökad flygplatsverksamhet vid Uppsala flygplats, samt till att göra de om- och tillbyggnader och övriga åtgärder som anses nödvändiga vid flygplatsen. Den befintliga verksamheten utgörs av dels militär luftfart, dels civil luftfart i form av helikopter- och flygklubbsverksamhet. Med ny tillkommande flygplatsverksamhet avsågs kommersiell flygtrafik i linjefart. Efter överklaganden med lång handläggningstid har beslutet vunnit laga kraft först genom Högsta förvaltningsdomstolens dom 2014-10-28, mål nr 7891-13.

(FBO)

Postadress
Försvarsmakten
107 85 Stockholm

Besöksadress
Lidingövägen 24

Telefon
08-788 75 00

Telefax
08-788 77 78

E-post, Internet
exp-hkv@mil.se
www.forsvarsmakten.se

Tillståndet gäller för flygplatsverksamhet med

- Högst 4 300 flygrörelser (en flygrörelse är en start eller landning) i militär luftfart per år, varav högst 700 flygrörelser med flygplan JAS 39 Gripen.
- Högst 23 400 flygrörelser i civil luftfart per år, varav högst 15 000 flygrörelser med tunga flygplan (över sju ton).

Tillståndet gäller tills vidare. Den civila linjetrafiken ska ha påbörjats senast inom tre år från det att tillståndsbeslutet vunnit laga kraft annars förfaller tillståndet i denna del.

I miljöprövningsdelegationens beslut 2010-03-17 uppsköt länsstyrelsen vissa frågor, bl.a. belägenheten och utformningen av stationsområdet för det civila linjeflyget (prövotidsförordnandet U 5). Under prövotiden ska Försvarsmakten utreda och ta fram förslag till alternativ placering och utformning av stationsanläggningen vid flygplatsen. Av utredningen ska stationsanläggningens alternativa belägenhet och närmare utformning framgå. Stationsplattans, servicehangarens och drivmedelsdepåns närmare belägenhet och utformning ska beskrivas liksom hur behovet av långtids- och korttidsparkering ska lösas. Slutligen ska framgå hur tillfart till stationsanläggningen ska ske.

Försvarsmakten redovisade enligt prövotidsförordnandet förslag till placering av ny flygstation 2014-12-18. Efter föreläggande om omfattande kompletteringar 2015-08-09 ingavs dessa 2016-02-11.

Till dess miljöprövningsdelegationen beslutar något annat ska bland annat följande provisoriska föreskrifter gälla för flygplatsverksamheten: P4 *"Det civila stationsområdet ska inrymmas i de befintliga utrymmena som finns på Försvarsmaktens område och verksamheten ska vidare i den utsträckning som är möjlig utnyttja befintlig infrastruktur"*.

Försvarsmakten har i prövotidsutredningen anfört att detta inte är möjligt eftersom den militära verksamheten numera åter har behov av samtliga befintliga lokaler på flygplatsen. Frågan om lokalisering av flygstationen var föremål för viss prövning redan vid handläggningen av tillståndsansökan. Vid denna tid förelåg överväganden om att Försvarsmakten eventuellt skulle lämna flygplatsen som fast verksamhetsområde. Detta resulterade uppenbarligen i formuleringen i tillståndsbeslutets provisoriska föreskrift P4 om att verksamheten, intill dess annat beslutas, ska inrymmas i befintliga utrymmen på flygplatsen. Eftersom beslutet efter överklaganden vann laga kraft först 2014-10-28 har förutsättningarna för Försvarsmaktens verksamhet vid flygplatsen hunnit ändras, och avveckling är inte längre ett alternativ. Bl.a. vill Försvarsmakten här hänvisa till den senaste försvarspolitiska inriktningspropositionen, prop. 2014/15:109 (bet.2014/15FöU:11, rskr. 2014/15:251). Detta innebär att etablering av den civila tillkommande verksamheten inte är möjlig ens inledningsvis inom Försvarsmaktens område i flygplatsens södra del. Placering av den civila flygstationen måste av säkerhetsmässiga skäl tydligt skiljas geografiskt från den primära militära verksamhetsdelen, d.v.s. flottiljområdet.

Försvarsmakten konstaterar att igångsättning av den civila linjetrafiken på flygplatsen är beroende av dels beslut om lokalisering av flygstationen, dels beslut om bygglov.

Projekterings- och byggtiden för flygstationen med terminalbyggnad, plattor för flygplan, drivmedelsanläggning och parkeringsytor beräknas till 24 - 36 månader.

Det är med ovan redovisade förutsättningar inte möjligt att påbörja den civila linjetrafiken inom den i tillståndsbeslutet angivna tiden. Det föreligger därför giltigt skäl för att förlänga tiden. Förlängningen bör utifrån en nuvarande bedömning av rimlig tid för laga kraftvunna beslut om lokalisering av flygstationen och bygglov anges till fyra år, dvs. sju år från det att tillståndsbeslutet vann laga kraft. Senaste tidpunkt för igångsättning skulle därmed bli 2021-10-28.

Weinmann, Lina

Chef för Miljöprövningsenheten

Handlingen är fastställd i Försvarens elektroniska dokument- och ärendehanteringssystem.

Sändlista

Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen i Uppsala län, 751 86 Uppsala

För kännedom

Generalläkaren

HKV PROD INFRA

HKV PROD FLYG

LSS

FORTV via e-postadress fortv@fortifikationsverket.se (ett ex avsett för Tobias Johansson och ett ex för Gunnar Edlund)